



# Swelifes strategiska agenda

Tillsammans skapar vi hållbar tillväxt  
– för individens hälsa

2024-02-13, uppdaterad version inför Etapp 4

**SWEL**life

## Innehållsförteckning

<b>Sammanfattning .....</b>	<b>2</b>
<b>Inledning.....</b>	<b>3</b>
<b>Strategi.....</b>	<b>5</b>
<b>En tillbakablick .....</b>	<b>9</b>
<b>Något av det Swelife åstadkommit hittills .....</b>	<b>11</b>
<b>Swelifes organisation.....</b>	<b>14</b>
<b>Swelifes position och roll i innovationssystemet för life science.....</b>	<b>15</b>
<b>Så här arbetar Swelife .....</b>	<b>19</b>
<b>Programövergripande arbete .....</b>	<b>23</b>

## Sammanfattning

Swelife arbetar för att stärka life science i Sverige och därmed bidra till en förbättrad folkhälsa. Det gör vi genom att arbeta långsiktigt för att Sverige ska kunna erbjuda goda förutsättningar för en hälsa i världsklass. Vi arbetar också för en life science-sektor som växer stadigt och är konkurrenskraftig på en global marknad.

Den grund Swelife står på är idén att vi som lever i Sverige ska ha tillgång till förebyggande insatser och kunskap för ett liv med god hälsa, och när vi är sjuka ska vi ha tillgång till innovativ, jämlik och individanpassad behandling. Genom samverkan bidrar vi till en positiv utveckling av life science i Sverige, för individ och patient, hälso- och sjukvård, näringsliv och akademi.

Swelife är ett Vinnova-finansierat strategiskt innovationsprogram som utvärderas vart tredje år. Efter varje utvärdering kan programmet ansöka om fortsatt finansiering för en ny treårsperiod i maximalt 12 år (start 2014). Årsbudgeten från Vinnova har hittills varit drygt 57 miljoner kronor. Programmet är aktörsdrivet och styrs av en styrelse som består av life science-branschens aktörer.

Jämfört med branschföreningar som LIF, SwedenBio och Swedish Medtech företräder vi inte en specifik bransch inom life science och vi arbetar inte med nischade bransch- och policyfrågor. Vi arbetar inte heller med direkt exportfrämjande aktiviteter, som Business Sweden och Swecare.

Swelife etablerades 2014. Det var i första hand två innovationsagendor – *How world class diabetes research will contribute to Swedish growth* (populärt kallad *Diabetesagendan*) och *Sverige som internationellt centrum för life science (SILS)* – som lade grunden till Swelife genom etableringen av det strategiska innovationsprogrammet *SIO Folksjukdomar*. Ytterligare en innovationsagenda, *Personalized Medicine*, med fokus på cancerområdet, anslöt våren 2015 och ungefär samtidigt bytte programmet namn till Swelife.

På så sätt fick Swelife det breda uppdrag vi har i dag, där vi greppar över hela "life science-ekosystemet". Vi ser alltså sektorn som ett slags ekosystem där alla aktörer påverkar varandra och är beroende av varandra.

Totalt har vi mellan 2014-2023 bidragit med 250 miljoner kronor till nästan 190 relativt tidiga innovationsprojekt. Tillsammans med finansiering från projektparterna uppgår budgeten till det mer än det dubbla. Därutöver har Swelife under hela programperioden initierat mer än 75 strategiska projekt som skapar bättre förutsättningar för att utveckla life science i Sverige. Efter hand har det stått klart att Swelife kan göra större nytta med strategiska projekt på systemnivå. Genom att samla större, nationella konsortier och konstellationer och skapa bredare projekt med stark förankring, har vi kunnat arbeta mer systempåverkande och på så sätt skapa ännu bättre förutsättningar för innovation.

För att tydliggöra vad Swelife bidrar med har vi därför definierat fem roller som vi använder för att skapa största möjliga effekt i programmet. Att vara förändringsmotor är vår huvudroll.

De tre agendor som utgjorde grunden för Swelife var kompletterande men hade lite olika inriktning, vilket initialt gav en något spretig portfölj. I den agenda vi nu tar fram har vi arbetat om fokus, och tydliggör hur vi arbetar behovsorienterat i områden där Swelife har möjlighet att göra skillnad. Insatserna kopplas även tydligt till life science-strategin.

Swelife har valt att fokusera arbetet utifrån två behov:

- > Goda förutsättningar för att utveckla och skala upp lösningar för bättre hälsa
- > Starka, samverkande och tillgängliga infrastrukturer inom life science.

## Inledning

Life science i Sverige har vidareutvecklats under den tid som Swelife varit verksamt. Inför att programmet gick in i Etapp 3, arbetade vi igenom vår strategi och agenda. Båda dessa är fortfarande aktuella, vilket även bekräftades i programmets nioårsutvärdering, och därför arbetas den inte om i sin helhet utan enbart uppdateras inför Etapp 4. Swelife prioriterar även fortsättningsvis två behov och fyra insatsområden som fokuserar på att snabbare och effektivare ta en idé hela vägen till användning för en bättre folkhälsa. Det handlar om att skapa

> ***Goda förutsättningar för att utveckla och skala upp lösningar för bättre hälsa.***

Här fokuserar vi på:

- *Effektivare utveckling av innovationer*
- *Framgångsfaktorer för implementering*

> ***Starka, samverkande och tillgängliga infrastrukturer inom life science.***

Här fokuserar vi på:

- *Ett sammanhållet system av infrastrukturer*
- *Innovativa, företagsinitierade kliniska studier*

Då Swelife arbetar aktivt för att ***minska fragmenteringen*** inom life science i Sverige, kommer vi säkerställa att våra insatsområden är väl avstämde mot den svenska life science-strategin och Vinnovas arbete med precisionshälsa, och vi ser fram emot att bidra till ett starkt, samverkande life science-Sverige.

Just ***samverkan och samarbete*** är begrepp vi gärna återkommer till. Vi anser dem som helt centrala. Programmet byggdes upp efter en triple-helix-tanke – med hälso- och sjukvård, akademi och näringsliv i samverkan – men rör sig allt mer åt en multi-helix, där enskilda individer, idéburen sektor, kommuner och myndigheter spelar en allt viktigare roll i arbetet med att ta fram och tillgängliggöra innovationer för bättre hälsa.

Även samverkan med andra branscher är viktigt, och det här är ett synsätt som vi tror kommer att bli vanligare. Inte minst för att kunna arbeta förebyggande och med prediktion av ohälsa på ett effektivt sätt behöver vi ha ett systemperspektiv.

Swelife har tagit fram en modell, Frisk-Risk-Sjuk, som beskriver individens hälsoresa genom alla delar. Vi använder modellen Frisk-Risk-Sjuk för att visualisera och diskutera var vi lägger våra resurser. Läger vi dem på att förebygga ohälsa, upptäcka risk för ohälsa eller på att bota och lindra vid sjukdom? Alla delar är viktiga att ha med för att främja innovation genom systemförändringar.

Eftersom life science är en internationell bransch, är det viktigt att även ett nationellt program har satsningar som stärker möjligheterna för expansion utomlands. Swelife har genom åren bidragit med flera satsningar för internationalisering, och vi ser med tillförsikt på de vidare insatser som planeras.

Life science i Sverige fortsätter att utvecklas i rask takt, och Swelife kommer även i fortsättningen att aktivt bidra i den utvecklingen.

Eva Sjökvist Saers

*Ordförande Swelife*



Peter Nordström

*Programchef Swelife*





## Vad är life science och life science-sektorn?

Life science, livsvetenskaperna, är ett brett begrepp som kan beskrivas som det fält inom vetenskapen som i någon form studerar levande organismer. Kunskapen utvecklas vanligen ur forskning inom naturvetenskap, medicin och hälsovetenskap, men kan också vara tvärvetenskaplig och inkludera områden som teknik, etik, samhällsvetenskap och humaniora.<sup>1</sup>

Life science-sektorn omfattar de företag, universitet och högskolor samt offentliga aktörer på kommunal, regional och statlig nivå, som genom sin verksamhet bidrar till att främja människors hälsa. Sektorerna omfattar forskning, högre utbildning och innovation, utveckling av läkemedel, medicintekniska produkter och behandlingar, samt prevention, implementering och uppföljning. Det finns sedan december 2019 en nationell strategi framtagen för life science-sektorn.<sup>2</sup>

Till den kommersiella life science-branschen räknas företag som har aktiviteter inom forskning, utveckling, tillverkning samt återförsäljning av produkter eller tjänster som bidrar till människors hälsa.<sup>3</sup>

## Detta gör Swelife

Swelife arbetar för att stärka life science i Sverige och därmed bidra till en förbättrad folkhälsa. Det gör vi genom att arbeta långsiktigt för att Sverige ska kunna erbjuda goda förutsättningar för en hälsa i världsklass. Vi arbetar också för en life science-sektor som växer stadigt och är konkurrenskraftig på en global marknad.

Den grund Swelife står på är idén att vi som lever i Sverige ska ha tillgång till förebyggande insatser och kunskap för ett liv med god hälsa, och när vi är sjuka ska vi ha tillgång till innovativ, jämlik och individanpassad behandling. Genom samverkan bidrar vi till en positiv utveckling av life science i Sverige, för individ och patient, hälso- och sjukvård, näringsliv och akademi.

<sup>1</sup> Definitioner av begrepp inom medicinsk och klinisk forskning - Vetenskapsrådet (vr.se)

<sup>2</sup> Nationell strategi för life science - Regeringen.se

<sup>3</sup> Statistik över svenska life science-företag | Vinnova

## Strategi

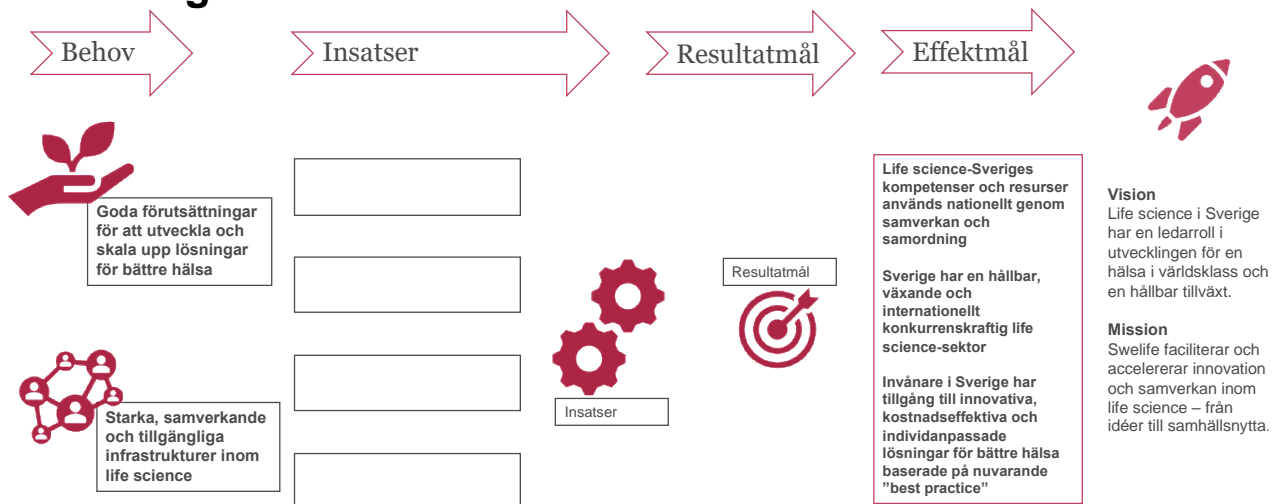
### Swelifes vision

Life science i Sverige har en ledarroll i utvecklingen för en hälsa i världsklass och en hållbar tillväxt.

### Swelifes mission

Swelife faciliterar och accelererar innovation och samverkan inom life science – från idéer till samhällsnytta.

### Effektlogik



Swelifes effektlogik.

### Swelifes effektmål

Swelife har satt upp följande långsiktiga effektmål för programmet:

- > Life science-Sveriges kompetenser och resurser används nationellt genom samverkan och samordning
- > Sverige har en hållbar, växande och internationellt konkurrenskraftig life science-sektor
- > Invånare i Sverige har tillgång till innovativa, kostnadseffektiva och individanpassade lösningar för bättre hälsa baserade på gällande "best practice"

### Behoven

I life science-ekosystemet finns stora behov av förändring och innovation – det visar inte minst den nationella life science-strategin. Swelife kan inte fokusera på allt, utan vi måste välja några områden där vi gör mest nytta.

De tre agendor som utgjorde grunden för Swelife var kompletterande men hade lite olika inriktning, vilket initialt gav en något spretig portfölj, med fokus på cancer, diabetes och systemtransformation. I den agenda vi nu tar fram har vi arbetat om fokus, och tydliggör hur vi arbetar behovsorienterat i områden där Swelife har möjlighet att göra skillnad. Insatserna kopplas även tydligt till life science-strategin.

Swelife har valt att fokusera arbetet utifrån två behov:

- > Goda förutsättningar för att utveckla och skala upp lösningar för bättre hälsa
- > Starka, samverkande och tillgängliga infrastrukturer inom life science.

## Goda förutsättningar för att utveckla och skala upp lösningar för bättre hälsa

Det finns ett behov av att förkorta tiden mellan att nya innovativa produkter och metoder tas fram till dess de kommer till nytta.

Sverige är ett av världens mest innovativa länder med starka universitet, företag med hög innovationsförmåga och hög vårdkvalitet. Trots det tar det ofta mycket lång tid för nya idéer att skapa värde för såväl individ som samhälle.

Behovet adresseras genom två insatsområden:

- > Effektivare utveckling av innovationer
- > Framgångsfaktorer för implementering

## Starka, samverkande och tillgängliga infrastrukturer inom life science

Det finns ett behov av ett samverkande och tillgängligt system av infrastrukturer för life science i Sverige, för att nå vår fulla potential som innovationsland.

I dag finns det många bra delar i life science-systemet, men det saknas en sammanhållen helhet. Det skapar en otydlighet, en suboptimering av resurserna och i värsta fall missade möjligheter för Sverige.

Behovet adresseras genom två insatsområden:

- > Ett sammanhållet system av infrastrukturer
- > Företagsinitierade kliniska studier

## Insatsområden

De fyra identifierade insatsområden som Swelife kommer att fokusera på under Etapp 3 presenteras nedan.

### Effektivare utveckling av innovationer

Swelife utmanar och påverkar systemet för att effektivisera utvecklingen av nya produkter och tjänster för bättre hälsa. Resultatet är kortare utvecklingstid samt produkter och tjänster som adresserar viktiga behov. Detta ger Sverige konkurrensfördelar och bidrar till ökad tillväxt.

Vi baserar våra insatser på faktiska behov och omvärldsbevakning samt kunskap, lärdomar och resultat från exempelvis våra strategiska insatser. Vi stimulerar ett kontinuerligt lärande för att skapa en snabbare och mer effektiv utveckling av innovativa produkter och tjänster. Lärandet är en central del som bidrar till vidareutveckling av insatser och kan användas direkt som konkreta exempel vid policyutveckling.

Swelifes insatser består av kravställningar i utlysningar, rådgivning, vägledning och policyarbete för att snabba upp innovationsprocessen och på så sätt effektivisera utvecklingen. Centralt i arbetet är att säkerställa förankring och åtagande hos behovsägare för att kunna nyttiggöra resultaten.

### Framgångsfaktorer för implementering

Swelife skapar förutsättningar för projekten att lyckas och skapa maximalt värde genom att redan från start fokusera på kritiska framgångsfaktorer för implementering. Det kan göras exempelvis med

- > vägledningar och guider
- > implementeringskunskap
- > förankring och åtagande från behovsägare
- > tydliga kriterier.

Kriterier kan vara att skapa förankring tidigt i processen så att det finns en behovsägare med ett tydligt åtagande och att beskriva hur man slutligen planerar att implementera lösningen.

## Ett sammanhållet system av infrastrukturer

Swelife vill åstadkomma ett sammanhållet ekosystem av infrastrukturer för life science som är lättåtkomliga för de intressenter som behöver nyttja dessa.

Swelife fokuserar på luckor och initierar insatser för att åtgärda dessa. Inom insatsområdet kommer Swelife därför bland annat att aktivt öka samverkan mellan infrastrukturer, öka tillgängligheten och användningen av dem samt möjliggöra nya infrastrukturer. Det kan göras exempelvis genom översikter, vägledning, finansiering för användning och vidareutveckling av affärsmodeller. Swelife inkluderar all typ av infrastruktur i insatsområdet men ska inte finansiera driften av infrastrukturer.

## Innovativa, företagsinitierade kliniska studier

Swelife ska bidra till att Sverige är ett attraktivt land att bedriva innovativa företagsinitierade kliniska studier i. Metodiken kring kliniska studier är under snabb utveckling, bland annat kopplat till precisionsmedicin, och Sverige har möjlighet att öka tillämpningen av innovativa tillvägagångssätt.

Det finns ett behov av att skapa ännu bättre förutsättningar att bedriva företagsinitierade kliniska studier med nya innovativa metoder i Sverige, inte minst för små och medelstora bolag. Specifika insatser definieras utifrån förstudien Acceleration av effektiva kliniska prövningar i Sverige.

Swelife samverkar med Kliniska Studier Sverige och kompletterar Vetenskapsrådets insatser med fokus på innovativa, företagsinitierade kliniska studier.

## Swelifes bidrag till Life science-strategin

Sedan 2019 har Sverige en nationell life science-strategi. Swelifes insatser bidrar fram till 2023 på följande sätt till strategin.

### Den nationella life science-strategin

Strukturer för samverkan	Nyttiggörande av hälso- och vårddata för forskning och innovation	Ansvarsfull, säker och etisk policyutveckling	Integrering av forskning och innovation i vården	Välldsteteknik för ökad självständighet, delaktighet och hälsa	Forskning och infrastruktur	Kompetensförsörjning, talangattraktion och livslångt lärande	Internationell attraktivitet och konkurrenskraft
PREVENTION BARNFETMA SWELIFE ATMP SIISH KOLLABORATIV FÖRE-SIGHT TESTBED SWEDEN SVENSK KVANTAGENDA	GENOMIC MEDICINE SWEDEN SJUKVÅRDSINTEGRERAD BIOBANKNING VÄGLEDDNINGEN FÖR HÄLSDATA SWEPER-LEVERANSER NODA FÖRBÄTTRAD DIAGNOSTIK OCH BEHANDLING AV DIABETESRELATERADE SJUKDOMAR IMPLEMENTATIONSVERKTYG FÖR DIGITALA LÖSNINGAR REALTIDSDATABAS FÖR CANCER, IPÖ	PREVENTIONSMILJARDEN PREVENTION BARNFETMA FRISK-RISK-SJUK SWELIFE ATMP –HÄL-SDEKONOMI OCH REGULATÖRSK VÄGLEDDNING SWEPER – EGENMONITORINGSARBETET ARBETE MED FÖREBYGGANDE AV OHÄLSA	SWAIPP EUPATI ROBUSTA BIOMARKÖRER SWELIFE ATMP QUANTUM LIFE SCIENCE VÄRDET AV KLINISKA STUDIER ACCELERATION AV EFFEKTIVA KLINISKA PRÖVNINGAR I SVERIGE LÄKEMEDELSRESISTENS ADA GENOMIC MEDICINE SWEDEN FINANSIERINGSSYSTEM FÖR PRECISIONSMEDICIN SWECARNET TESTBED SWEDEN	DIGITALA LÖSNINGAR FÖR BÄTTRE DIABETESVÅRD SAMVERKANSUTLYSNING SPELPLANEN VERIFIERING FÖR SMÅFÖRETAG VÄRDET AV KLINISKA STUDIER SAMVERKAN OCH INTEGRERADE DIGITALA LÖSNINGAR FÖR FÖRBÄTTRAD DIABETESVÅRD SIISH AGENDA FÖR VÄLFÄRDS-TEKNIK	GENOMIC MEDICINE SWEDEN SWELIFE ATMP SJUKVÅRDSINTEGRERAD BIOBANKNING CCRM NORDICS OLIGONOVA TESTA CENTER FÖRBÄTTRAD DIAGNOSTIK OCH BEHANDLING AV DIABETESRELATERADE SJUKDOMAR ARBETE MED INFRALIFE SWELIFE INTERNATIONAL INTERNATIONELL UPP-VÄXLING EIC PILOT	PATIENTFÖRETRÄDAR-UTBILDNINGEN ÖVERSÄTTNING EUPATI-VERKTYGSLÅDAN KOMPETENSPORTALEN	SWELIFE INTERNATIONAL SWELIFE INJECTION SWELIFE HANDS-ON FUTURE PRECISION HEALTH NULÄGESANALYS LIFE SCIENCE-OMRÅDET I SVERIGE

## Swelifes bidrag till de SIP-gemensamma målen

Som ett av de sju strategiska innovationsprogrammen (SIP) ska Swelife bidra till de SIP-gemensamma målen. Här presenterar vi kort några av programmets bidrag:

### Stärkt hållbar tillväxt

Swelife finansierar en lång rad tidiga projekt och små och medelstora företag (SMF). Vi ser att våra insatser bland annat bidragit till ökade följdinvesteringar och effektiv utveckling av projekten.



## Hållbar samhällsutveckling som tryggar försörjning, välfärd, miljö- och energipolitiska mål

Swelife bidrar framförallt till en samhällsutveckling som tryggar välfärden inom hälsoområdet.

## Att göra Sverige till ett attraktivt land att investera och bedriva verksamhet i

Swelife bidrar bland annat genom insatser för starkare infrastruktur inom life science, fler företagsinitierade kliniska studier och finansiering av tidiga projekt vilket bidrar till att göra Sverige till ett attraktivt land att investera och bedriva verksamhet i.

## Att skapa förutsättningar för hållbara lösningar på globala samhällsutmaningar

Swelife bidrar till förbättrad hälsa genom individens hela hälsoresa genom Frisk-Risk-Sjuk-modellen, vilket kommer att bredda och förflytta fokus för insatser och bidra till att lösa de globala hälsoutmaningarna. Dessutom är Swelifes innovationsprojekt grundade i faktiska behov inom exempelvis vård och omsorg och därmed ofta globala behov.

## Stärkt konkurrenskraft och ökad export för svenskt näringsliv

Vi ser att våra insatser bland annat bidragit till ökade följdinvesteringar och har goda exempel på projekt som lanserat produkter på global marknad. Med tanke på sektorns långa utvecklingstider kommer vissa långtidseffekter att märkas först om flera år.

Swelife bidrar bland annat genom insatser för starkare infrastruktur inom life science, fler företagsinitierade kliniska studier och finansiering av tidiga projekt vilket bidrar till att göra Sverige till ett attraktivt land att investera och bedriva verksamhet i.

## En tillbakablick

### Planering och uppstart – de första tre agendorna

2014 befann sig den svenska life science-sektorn vid ett vägskäl. Patentansökningarna var i botten. De stora svenskägda läkemedels- och medicinteknikföretagen köptes upp och tävlade på en global marknad och branschen övergick till att mest bestå av små och medelstora företag. Inom hälso- och sjukvården förväntades vårdkostnaderna öka kraftigt, liksom bristen på personal. Som ett av sjutton strategiska innovationsprogram bildades Swelife, med uppgift att ta ”ett nationellt ansvar för att koordinera, leda och därmed utveckla hållbara forsknings- och innovationsprocesser för svensk life science”, som vi skrev i ansökan.

De första strategiska innovationsprogrammen etablerades 2013, och till skillnad från många andra samverkanssatsningar för innovation styrs innehållet av aktörerna. Aktörer inom ett visst område har gått ihop för att visa hur de vill kraftsamla och samverka för att skapa innovationer.

Programmen ska utgå från ett svenskt styrkeområde, stärka innovationskraften och knyta an till de globala samhällsutmaningarna, och de drivs i upp till tolv år. Inom programmen utvecklar företag, akademi och organisationer tillsammans framtidens hållbara produkter och tjänster samt förutsättningarna för dessa. Vinnova, Energimyndigheten och Formas ansvarar tillsammans för innovationsprogrammen.

Swelife etablerades 2014 med Vinnova som finansiär. Det var i första hand två innovationsagendor – *How world class diabetes research will contribute to Swedish growth* (populärt kallad *Diabetesagendan*) och *Sverige som internationellt centrum för life science (SILS)* – som lade grunden till Swelife genom etableringen av det strategiska innovationsprogrammet *SIO Folksjukdomar*. Ytterligare en innovationsagenda, *Personalized Medicine*, med fokus på cancerområdet, anslöt våren 2015 och ungefär samtidigt bytte programmet namn till Swelife.

På så sätt fick Swelife det breda uppdrag vi har i dag, där vi greppar över hela ”life science-ekosystemet”. Vi ser alltså sektorn som ett slags ekosystem där alla aktörer påverkar varandra och är beroende av varandra.



Ett av flera dialogmöten som

genomfördes under Etapp 1.

## Etableringsperioden och uppväxling

De första åren i Swelifes historia hände det mycket i life science-Sverige. Det strategiska innovationsprogrammet Medtech4Health och EU-programmet EIT Health bildades. Regeringen utsåg en nationell samordnare för life science, och sedan tillsatte de fem samverkansprogram varav ett inom life science och hälsa. Vision e-Hälsa 2025 initierades och Kliniska studier Sverige etablerades.

2018 tillsatte regeringen ett life science-kontor, vilket varit en av de föreslagna insatserna i SILS-agendan och en begäran som drevs aktivt från Swelife. En färdplan och sedan en nationell strategi för life science i Sverige utarbetades.

Det gjorde att spelplanen utvecklades och life science som ekosystem etablerades tydligare. Många av de områden som Swelife tagit tag i inledningsvis – som ökat fokus på kliniska studier, bättre nationell samordning av life science i Sverige – har förverkligats och drivs av andra aktörer. I flera omgångar har därför Swelife slipat och smalnat av sin agenda för att mer pricksäkert arbeta med de områden där vi gör skillnad.



*Swelife har på olika sätt samlat aktörer inom life science-området – från möten över en kopp kaffe via workshoppar och rundabordssamtal till större konferenser. Här en bild från projektet Swelife ATMP:s första konferens 2018.*

## Något av det Swelife åstadkommit hittills

Sedan Swelife startade 2014 har vi hunnit med mycket. En del hade kanske hänt ändå, men några saker ser vi skulle inte hänt om inte Swelife fanns. I grunden handlar det om att det inte finns någon annan aktör inom life science-ekosystemet som har i uppdrag att agera som nationell, neutral, oberoende möjliggörare.

Därför hade exempelvis följande *inte alls* hänt utan Swelife:

- > Frisk-Risk-Sjuk-modellen
- > Prevention barnfetma
- > Hälsodatavägledningen och halsodata.se
- > Synkning och samordning mellan de tre områdena Genomic Medicine Sweden, ATMPs i Sverige och Biobank Sverige, inklusive Samverkansplattform 2.0
- > ATMP Sweden
- > Nationell kraftsamling kring kvant-life science (två doktorander, nordiskt och nationellt nätverk, årlig nordisk konferens, svenskt center, svensk kvantagenda inkluderar life science)
- > Spelplan för bättre upphandling (inkl spill-over-effekter på hela innovationssystemet)
- > Svensk översättning av EUPATI:s verktygslåda (för patientmedverkan i innovation)
- > Patientföreträdarutbildningen
- > Verifieringsmedel för SMF:er genom ett samverkande nationellt nätverk av life science-inkubatorer.
- > Svensk översättning av utbildning i Snomed CT tillsammans med Socialstyrelsen
- > Svenskt deltagande i Prophetproject.eu kompletterat med nationell kraftsamling inom prevention
- > Svensk patientrepresentant i EMAs Committee for Advanced Therapies.
- > Swedishlifesciences.com
- > Kunskapsportalen

Detta hade tagit *längre tid* utan Swelife:

- > Konsolidering av life science-Sverige, som skapade förutsättningar för bildande av Life science-kontoret
- > Nulägesanalyser av life science-Sverige, som var en viktig komponent i framtagandet av en nationell strategi för life science
- > Införande av sjukvårdsintegrerad biobanking (SIB)
- > Utveckling av nya sätt att göra uttag från biobankerna, exempelvis genom pilotprojektet HoloLens
- > Uppstart av Genomics Medicine Sweden
- > Nationella Genomikplattformen
- > Nationell kraftsamling inom ATMP som samlats under ATMP Sweden
- > Arbetet kring ersättningsmodeller för ATMPs
- > Arbetet kring maskininläsbara lexikon som Sweper-projektet genomförde.
- > Utveckling och införande av individuella patientöversikter för cancer (IPÖ).
- > Rapport kring individens egeninsamlade data.
- > Tillgång till Testa Center för SMF:er och andra tidiga projekt i ett uppstartsskede
- > SMF:er och akademiska grupper med fokus på hälsa som inte varit vana att söka Vinnova-medel kan enklare hitta till utlysningarna, förstå kraven och förbereda högkvalitativa projekt
- > Boost – stöttning och information kring EU:s innovationsupphandlingar samt samverkan mellan de fyra stora EU-finansierade PCP-projekten (pre commercial procurement)

## Innovationsprojekt

Swelife har finansierat nästan etthundra nittio innovationsprojekt genom totalt 13 utlysningar. Totalt har vi hittills (2023) bidragit med mer än 250 miljoner kronor till relativt tidiga innovationsprojekt. Tillsammans med finansiering från projektparterna uppgår budgeten till det mer än det dubbla.

Swelife har genom hela sin programperiod haft utlysningar för innovationsprojekt som befinner sig förhållandevis tidigt i sin utveckling. Anledningen till det är att vi ser att det finns ett gap i finansieringen av innovativa projekt. Det finns relativt gott om riskvilligt kapital på några hundra tusen kronor, som gör att initiativtagarna kan verifiera idén. Det finns ofta också kapital att tillgå – om än utanför Sverige och i hög konkurrens från hela världen – när väl produkten är validerad, kliniskt testad och nära eller på marknaden.

Perioden där emellan – alltså mellan proof of concept och fram till färdig produkt eller lösning – är däremot riskabel och resurskrävande och därmed svår att hitta finansiering till. Samtidigt är det just detta steg som är så viktigt för att Sverige ska få fler livskraftiga life science-företag. Därför har Swelife valt att finansiera starka projekt i denna fas.

Tidigt under Swelifes programperiod var utlysningarna inriktade på smalare ämnesområden. De finansierade innovativa satsningar inom diabetes och cancer. Från och med 2016 utvidgades de till mer generella "bättre hälsa". Sedan 2018 samverkar Swelife och Medtech4Health i utlysningsarbetet och samfinansierar beviljade projekt. Swelife genomförde utlysningen själv 2023 men har efter detta inte möjlighet att genomföra fler utlysningar av den typen inom programmet.

Samverkan har varit ett uttalat krav för innovationsprojekten redan i den första utlysningen 2014, och det är något vi hållit fast vid. Vi kräver samverkan mellan minst två parter – exempelvis från akademi, näringsliv eller hälso- och sjukvård – för att man genom samverkansformatet får en hållbar tillväxt i projekten och ett längre perspektiv. Projekten ska vara behovsanpassade och kunna implementeras.

I dag, tio år efter den första utlysningen 2014, kan vi se att många av de innovationsprojekt vi finansierat har bärkraft. Våra analyser visar att minst 25 projekt har produkter som nått marknaden och ytterligare flera projekt genomför mycket lovande kliniska studier. Fram till 2023 hade Swelifes totala portfölj av innovationsprojekt följdfinansierats med nästan sex miljarder kronor, vilket ger nästan tjugotre gångers hävstång på vår finansiering.

Vi har förstått att själva ansökningsprocessen har varit värdefull för projektens utveckling, och många vittnar om att Swelifefinansiering är en kvalitetsstämpel som gör det lite tryggare för andra finansörer att satsa. Kvaliteten på våra innovationsprojekt är mycket hög, och vi ser att framgång föder framgång.

## Strategiska projekt

Swelife har under hela programperioden drivit strategiska projekt som skapar bättre förutsättningar för att utveckla life science i Sverige. Under de första åren handlade det mer om att genomföra strategiskt viktiga punktinsatser. Vi tog fram flera praktiska verktyg, exempelvis ett för legalt stöd till life science-företag – All Right Legal Support – som togs fram tillsammans med innovationsstödsaktörer. Vi har även genomfört ett antal analyser och sammanställningar, bland annat databasen Swedishlifesciences.com.

Redan tidigt initierades ett stöd till möten, Stöd för evenemang och samverkan, som under åren stöttat allt från stora konferenser som NLSDays till mindre samverkansmöten med exempelvis patienter och innovationsstödsaktörer.

Efter hand har det stått klart att Swelife kan göra större nytta med strategiska projekt på systemnivå. Genom att samla större, nationella konsortier och konstellationer och skapa bredare projekt med stark förankring, har vi kunnat arbeta mer systempåverkande och på så sätt skapa ännu bättre förutsättningar för innovation.

Därför har Swelife genomfört flera projekt som handlar just om att skapa förutsättningar för innovation genom att möjliggöra uppstart och utveckling av nationella satsningar av stor vikt för Sverige. Exempel på detta är Genomics Medicine Sweden, Sjukvårdsintegrerad biobankning, SwelifeATMP inom cell- och genterapier, CCRM Nordic, Testa Center, Swecarnet, Siish, Individuell Patientöversikt (IPÖ), Oligonova, Prevention barnfetma och de satsningar som gjordes inom Sweper-projektet (bland annat översättning av SNOMED CT).

## Hur gör Swelife skillnad?

- > Swelife är duktigt på nätverkande. Vi kopplar ihop personer och satsningar ur ett "AB Sverige"-perspektiv. Även ökat samarbete mellan delar av landet är ett steg på vägen.
- > Swelife arbetar genom andra. En framgångsfaktor för Swelife är ett starkt programkontor med seniora medarbetare som i kraft av sin erfarenhet och utan prestige kan se till att det blir verkstad i projekten och att olika satsningar koordineras med varandra
- > Swelife är duktigt på omvärldsbevakning och vi har god inblick i vad som är på gång inom life science i Sverige.

## Så gör Swelife skillnad genom utlysningarna

Swelifes utlysningar har varit ett verktyg som åstadkommit förändring över tid. Vi har kontinuerligt arbetat med förbättringar i våra utlysningar och gjorde under 2020 förändringar som bland annat möjliggör medverkan i projekten från idéburen sektor, till exempel patientföreningar. Vi ställde också större krav på samverkan mellan organisationer och ännu hårdare krav på omsättning eller eget kapital för små och medelstora företag (SMF) för att skapa bästa möjliga förutsättningar för projektens genomförande och kvalitet. Vi förändrade vårt sätt att informera om utlysningen, bland annat genom öppna webinarier och en Teamskanal där utlysningsansvariga från både Swelife och Medtech4Health kunde svara på frågor från projekten.

Under perioden 2024–2026 kommer Swelife inte att genomföra någon öppen utlysning för innovationsprojekt.

## Så gör Swelife skillnad genom enskilda (strategiska) projekt

Samverkan och gemensam utveckling tar tid och resurser, och de flesta organisationer har inte detta på sin huvudagenda och kan därför bara lägga begränsade resurser på detta. Även ur projektperspektiv är det sällan som systemperspektivet beaktas. Projekten har ofta till syfte att vidareutveckla ett specifikt område snarare än att samordna befintliga insatser. Detta leder ofta till suboptimering av resurser på nationell nivå, då hjulet uppfinns om och om igen och resulterar i dubbelarbete och bristande kunskapsdelning.

Här arbetar Swelife aktivt för att göra en direkt skillnad genom koordinerande och utredande projekt och ett aktivt arbete i programkontoret för att öka samordning och samverkan mellan dessa satsningar för att få ännu större effekt. Swelife har också en omvärldsbevakande roll. Det händer många, ofta otroligt bra saker runt om i Sverige inom life science, men det är inte alltid att aktörerna bakom har kunskap om varandra. Vi lever i ett litet land med 21 regioner och 290 kommuner. Det finns därför en överhängande risk för suboptimering av resurser om exempelvis varje region startar upp likartade projekt. Genom omvärldsbevakning och spridning av goda exempel kan lokala och regionala insatser komma hela Sverige – och kanske världen – till nytta.

Swelifes styrelse har beslutat att programmet ska fokusera på att optimera värdet av de insatser som initierats och genomförts samt att bedriva ett aktivt påverkansarbete. Detta görs genom att stärka tidigare och pågående projekt, se till att kunskaper och erfarenheter delas nationellt samt att resultaten vidareförvaltas även efter 2026.

## Mer läsning

För en fördjupad bild av vad Swelife åstadkommit, rekommenderar vi läsning av:

- > Swelife bidrar till ett starkt life science-Sverige
- > I halvtid. Här finns exempelvis en lista över Swelifes samtliga finansierade projekt 2014-2019
- > Nioårsutvärderingen

Skrifterna finns här: <https://swelife.se/dokument/> Där finns också hel- och halvårsrapporter.



*Möte med dåvarande Governing Board och Advisory Board samt programkontoret vid dialogmöte på Vinnova, 2019 tillsammans med Vinnovas generaldirektör Darja Isaksson.*

## Swelifes organisation

Programmets organisation består av styrelse, presidium, programchef och programkontor.

### Styrelse

Styrelsen är verksamhetens beslutande organ och den har ansvar för programmets strategi och genomförande. Ledamöterna representerar programmets behovsägare – patienter, akademi, näringsliv, hälso- och sjukvård och myndigheter – vilket ger en bred förankring.

### Presidium

Swelifes presidium planerar och förbereder agenda och underlag inför Swelifes styrelsemöten. Presidiet består av styrelsens ordförande, vice ordförande och andra vice ordförande. Presidiet har mandat att fatta beslut om projektförslag som uppgår till en halv miljon kronor för senare avrapportering till styrelsen. Vid presidie möten deltar normalt Swelifes programchef och kommunikationsstrateg som föredragande.

### Programchef

Programchefen leder, samordnar, koordinerar, planerar och driver programmets verksamhet framåt utifrån uppsatta mål och programlogik. Programchefen rapporterar till styrelsen och ansvarar för att dess beslut genomförs och att budgeten är i balans. Programchefen är anställd vid Lunds universitet som är värdorganisation för Swelife.

## Programkontor

Programkontoret arbetar med samordning, stöd och vidareutveckling av programmets insatser, uppföljning av insatser och ekonomi, kommunikation, omvärldsbevakning och nätverksbyggande. Det är etablerat vid Lunds universitet med några av medarbetarna placerade i andra städer för att säkerställa en bredare geografisk närvaro.

## Rutiner för val av styrelse

Varje år ser en valberedning över styrelsens sammansättning. Valberedningen består av oberoende ledamöter med god insikt i Swelifes verksamhet och med god förankring inom svensk life science. Mandatperioden för styrelseledamöterna är tre år med årlig bekräftelse vid årets första möte.

## Jävshantering

Swelife har en jävspolicy för att undvika särintressen och intressekonflikter hos ledamöter. Den förhindrar att företrädarens objektivitet kan ifrågasättas och säkerställer Swelifes trovärdighet. Jävspolicyn gäller både styrelse och programkontor, och tillämpas både vid styrelsebeslut och handläggning.

En längre beskrivning av organisationen samt styrelsens och presidiets sammansättning finns här: <https://swelife.se/organisation/>

Arbetsordningar finns här: <https://swelife.se/dokument/>

# Swelifes position och roll i innovationssystemet för life science

## Swelifes position

Swelife är ett Vinnova-finansierat strategiskt innovationsprogram som utvärderas vart tredje år. Efter varje utvärdering kan programmet ansöka om fortsatt finansiering för en ny treårsperiod i maximalt 12 år (start 2014). Årsbudgeten från Vinnova har hittills varit drygt 57 miljoner kronor och Swelife har hittills under programperioden finansierat drygt tvåhundra projekt. Programmet är aktörsdrivet och styrs av en styrelse som består av life science-branschens aktörer.

Jämfört med branschföreningar som LIF, SwedenBio och Swedish Medtech företräder vi inte en specifik bransch inom life science och vi arbetar inte med nischade bransch- och policyfrågor. Vi arbetar inte heller med direkt exportfrämjande aktiviteter, som Business Sweden och Swecare.

## Life science-kontoret

Life science-kontoret arbetar på uppdrag av regeringen med fokus på att genomföra life science-strategin. Life science-kontoret har ingen budget utöver kanslikostnader och genomför eller finansierar inga projekt, men har möjlighet att genom departementen bidra till att nya uppdrag utfärdas.

Swelifes roll i förhållande till Life science-kontoret är att stödja genomförandet av strategin, bland annat genom att initiera och finansiera olika insatser som bidrar till detta.

## Vinnova

Vinnova har en budget på mer än tre miljarder årligen och hanterar tusentals projekt varje år inom alla ämnesområden där hållbar precisionshälsa är ett. En avgörande skillnad mellan en SIP



och Vinnova, är att SIPen är aktörsdriven medan Vinnova är en myndighet som arbetar på uppdrag av regeringen och styrs genom regleringsbrev.

Eftersom Swelife är aktörsdrivet, mindre och har färre projekt, kan vi ha en effektiv dialog med hela life science-ekosystemets aktörer och programmets projekt och därmed fånga upp behov och utmaningar tidigare och snabbare än en stor myndighet. Detta resulterar i att vi kan sprida kunskaper och lärdomar vidare och säkerställa att projekten blir värdeskapande i ”verkligheten”.

## Andra strategiska innovationsprogram

Swelife samarbetar med en rad andra strategiska innovationsprogram, men har längst och mest fördjupat samarbete med Medtech4Health. Alla SIPar har liknande upplägg, uppdrag och mandat, men olika fokus.



*På bilden Peter Nordström (Swelife), Erik Forsberg (EIT Health Scandinavia) och Jonas Sareld (Medtech4Health) vid signering av ett memorandum of understanding, MoU, 2019. Sedan 2024 finns ett nytt MoU mellan Swelife och EIT Health.*

### Medtech4Health

Medtech4Health har som strategiskt innovationsprogram ett liknande uppdrag och mandat. Swelife har dock ett bredare life science-perspektiv medan Medtech4Health inriktar sig på medicinteknik, vilket är en del av life science. Medtech4Healths budget är något mindre än Swelifes. Medtech4Health är organiserat som ett aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning med ett mindre programkontor kompletterat med regionala och nationella noder. Styrningen sker genom aktörer från medtech-sektorn och programmet har en nära koppling till branschorganisationen Swedish Medtech.

## Swelifes roller

I sexårsutvärderingen stod det:

**”Ett av Swelifes största mervärden uppfattas vara deras bidrag till en bred koordinering och samverkan inom området. Bidraget består dels i att de skapar nya nätverk mellan olika aktörer och aktörstyper på nationell nivå, dels i koordinering och samverkan på projektnivå, både inom och mellan projekt, vilket uppfattas generera synergier.”**

För att tydliggöra vad Swelife bidrar med har vi därför definierat fem roller som vi använder för att skapa största möjliga effekt i programmet. De roller vi valt är:

- > Förändringsmotorn
- > Katalysatorn
- > Strategen
- > Dialogskaparen
- > Berättaren

Swelifes huvudroll är förändringsmotorn, och de andra rollerna stödjer den. Rollerna går in i varandra och tillsammans skapar de en dynamik.

### Förändringsmotorn

Swelife bidrar till systemtransformation. Vi utmanar och förändrar systemet genom att bidra med förslag och goda exempel, kraftsamling och mobilisering för förändring.

Swelifes insatser syftar dels till inkrementella förändringar, och dels till systemiska förändringar. Många av de mer inkrementella insatserna måste genomföras först för att en systemförändring ska kunna förverkligas. När vi arbetar för systemförändringar ser vi processer och annat som behöver justeras, så att våra insatser samspekar och växelverkar bättre med varandra.

Swelifes roll är att vara en neutral aktör som bidrar till konkret systemtransformation i frågor där individ/patient, näringsliv, akademi, hälso- och sjukvård och övrig offentlig sektor tillsammans arbetar för en starkare life science-sektor och bättre folkhälsa. Samtidigt innebär förändringsmotorn att vara en riktningsgivare. Swelife förstärker därför det pågående förändringsarbetet inom programmets prioriterade områden.

### Katalysatorn

Inom life science-sektorn finns det många utmaningar, och de vill Swelife lösa genom att fråga: Hur gör vi det möjligt? Ibland ser vi till att ett antal människor samverkar och tar del av varandras kompetens, nätverk och processer. Ibland blir det ett större projekt.

Förändring genom samverkan sker inte av sig själv utan tar tid och kräver att någon sätter igång förändringen – en katalysator. Enskilda insatser och projekt har inte i sitt uppdrag att samordna med andra aktörer/insatser och projekt. Det är här som programkontoret bidrar genom att visa möjligheter och skapar engagemang och förankring bland berörda parter.

### Strategen

Swelife får life science-Sverige att enas och samverka kring systemförändrande innovationsfrågor.

Att driva projekt utan tillämpning i samhället är inte långsiktigt hållbart, eftersom det ofta resulterar i att projektets resultat inte tas om hand efter det att projektet avslutas. Dock finns det en tröghet och inneboende byråkrati inom delar av life science-systemet vilket gör det svårt att införa nya metoder, tjänster och produkter som är värdeskapande för individ och samhälle.

Det räcker alltså inte att ”enbart” satsa pengar på innovativa idéer, utan grunden för att kunna ta emot dem måste vara lagd. Det är därför helt centralt att behovsägare involveras redan från start och att projekten har både kunskap och fokus på hur lösningarna ska kunna komma till användning.

## Dialogskaparen

Life science-ekosystemet är ett komplext nätverk eller sammankopplat system där alla organisationer påverkar varandra antingen direkt eller indirekt. Swelife underlättar samtalet i life science-Sverige. Vi för aktivt samman aktörer och samlar dem så att alla kan bidra.

Swelifes roll i detta ekosystem är att aktivt koppla ihop aktörer från olika delar av systemet och olika delar av Sverige för att öka samarbete, samverkan och samordning och på så sätt minska fragmentering och dubbelarbete. En nyckelkomponent för att detta ska lyckas är att Swelife är en nationell och neutral aktör, vilket gör att vi kan samla alla berörda parter och peka på gemensamma möjligheter utan att ha egna särintressen.

Flera av Swelifes mest framgångsrika projekt har haft sin utgångspunkt i pågående lokala eller regionala initiativ. Genom Swelifes möjlighet till samordning har dessa metodiskt kunnat skalas upp nationellt och därigenom bidragit till stärkt forskning och jämlik vård i hela landet.

## Berättaren

Swelife stärker berättelsen om life science-ekosystemet. Den handlar om vård och hälsa i dagens Sverige, om innovation för bättre hälsa och om implementeringskultur.

Vi tar fram argumentations-, tanke- och beslutsunderlag för andra att bedriva opinion kring, eller som underlag för vidare Swelife-projekt. Underlagen är alltid fakta-, och i bästa fall forskningsbaserade, där expertisen är till övervägande del enig.

Vi arbetar med att ta fram texter och visualiseringar som beskriver life science i Sverige, och hur allt hänger ihop. Vi berättar om möjligheter både inom landet och internationellt. Vi omvärldsbevakar och sprider information.

## Så här arbetar Swelife

### Urval av projekt

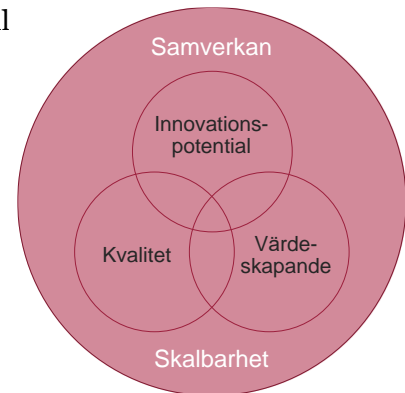
De projekt som Swelife finansierar ska ge största möjliga bidrag till Swelifes mål i enlighet med programmets effektlogik.

Swelife följer en tydlig beslutsprocess och har ett ramverk för prioriteringar som går att ladda ner från hemsidan.

Det som främst styr vilka projekt som väljs ut är dess potential, kvalitet och möjlighet att skapa värde, med samverkan och skalbarhet som grundläggande förutsättningar.

Läs mer om effektlogiken: <https://swelife.se/effektlogik-och-mal/>

Läs mer om ramverket: <https://swelife.se/dokument/>

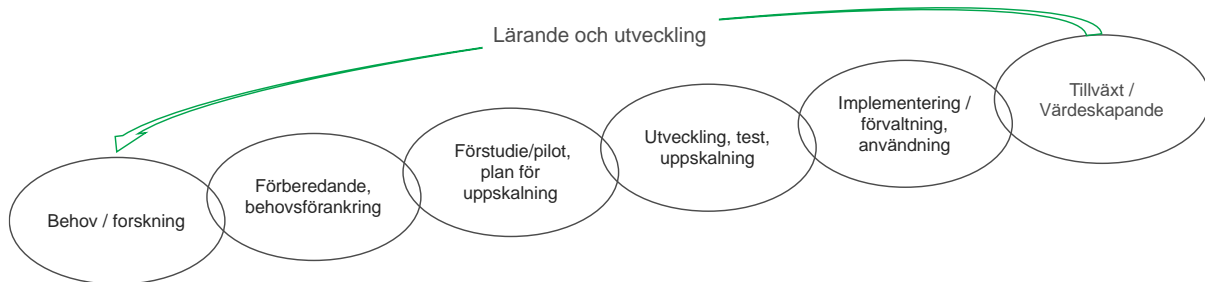


### Frisk-Risk-Sjuk-modellen

Swelife har tagit fram och arbetar efter modellen Frisk-Risk-Sjuk. Syftet med modellen är att beskriva individens hälsoresa genom alla delar. Vi använder modellen för Frisk-Risk-Sjuk för att visualisera och diskutera var vi lägger våra resurser.

Läs mer om modellen: <https://swelife.se/frisk-risk-sjuk/>

### Innovationskedjan



*Innovationskedjan. Swelife arbetar främst i de mörkare grönmarkerade faserna. Utvärdering av insatserna sker i varje steg och behovsägare involveras tidigt i processen för att säkerställa att resultaten implementeras och används.*

Swelife ska arbeta i den delen av innovationsprocessen som är markerad mörkare grönt i figuren ovan. I varje steg stärks insatsernas förutsättningar att nå hela vägen till implementering och kommersialisering. Detta bidrar till programmets effektmål (se ovan, Swelifes effektmål). En förutsättning för att säkerställa nyttiggörande genom implementering och användning är att utvärdering av insatserna sker i varje steg. Det är också viktigt med ett tydligt åtagande från behovsägaren inför testning och uppskalning för att säkerställa insatsernas långsiktighet och möjliggöra implementering i senare skede.

Swelife bidrar dels genom att ställa specifika krav och kriterier på de insatser som finansieras, dels genom att skapa bättre förutsättningar för användning, kommersialisering och värdeskapande. Vi arbetar aktivt för att skapa bästa möjliga förutsättningar för att resultaten ska kunna implementeras, förvaltas och användas. En uppföljning görs därför före utvecklings- och uppskalningssteget för att säkerställa att insatsen verkligen har en aktiv mottagare.

Vi bygger in implementeringskompetens redan från start, exempelvis genom att se till att involvera behovsägare från början för att säkerställa ett åtagande för implementering, att följa

best practice samt ta fram verktyg, vägledningar och goda exempel. Swelife fokuserar på praktisk implementering i begränsad skala men arbetar inte aktivt med marknadsintroduktion, storskalig implementering eller breddinförande då detta i dag ligger utanför programmets mandat. Vad som är optimal implementeringsstrategi för Swelifes projekt utvärderas kontinuerligt i samarbete med behovsägarna för att skapa största möjliga värde av insatserna.

Vi arbetar även aktivt med att följa upp och utvärdera projekten inom programmet. Eftersom det är långa utvecklingstider kommer många insatser att fortsätta även efter Swelife avslutas, varför vi arbetar för att definiera utvärderingsmekanismer för fortsatt utvärdering efter programmets avslut.

Swelife finansierar även fortsättningsvis insatser som bidrar till tillväxt och systemförändring inom våra insatsområden, framförallt genom innovationsprojekt och strategiska projekt, se mer [swelife.se/projekten](https://swelife.se/projekten).

Swelife finansierar inte:

- > grundforskning
- > marknadsintroduktion, marknadsföring och försäljning av färdiga produkter/tjänster
- > lokala eller regionala insatser utan tydlig plan för nationell implementering
- > utbildningsaktiviteter där det finns aktivt huvudmannaskap
- > insatser som är beroende av Swelife för långsiktig ägande, drift eller förvaltning
- > storskalig implementering och breddinförande

#### Exempel

- Förberedande och behovsförankring: Swelife har i dialog med de 7 största regionerna i Sverige tagit fram en gemensam vision för "Noll fetma vid skolstart 2030" som sedan använts för att engagera parter i projektet Prevention barnfetma
- Förstudie/pilot, plan för uppskalning: Swelife har möjliggjort uppstart av bland annat Genomic Medicine Sweden, Oligonova, CCRM Nordic, Hälsa Sverige, Analysplattformen
- Utveckling, test, uppskalning: Swelife har finansierat bland annat Sjukvårdsintegrerad biobanking, IPÖ – individuell patientöversikt, Testa Center, och nästan 190 innovationsprojekt i denna fas

## Samverkan

För att Sverige ska kunna vara en globalt konkurrenskraftig life science-nation är det nödvändigt med bred samverkan. Samverkan är därför även fortsättningsvis helt central i Swelifes arbete.

Swelife har som strategiskt innovationsprogram som mål att möjliggöra nationell kraftsamling och bidra till att life science-Sveriges kompetenser och resurser används nationellt genom samverkan och samordning. Under programmets gång har Swelife framgångsrikt kopplat ihop aktörer för att öka samordningen.

Samverkan och gemensam utveckling tar tid och resurser, och de flesta organisationer har inte detta på sin huvudagenda och kan därför bara lägga begränsade resurser. Här kan Swelife gå in och göra en direkt skillnad genom koordinerande och utredande projekt.

Swelife bidrar genom:

- > Insatser som gör det möjligt för alla relevanta aktörer att engagera sig.
- > Insatser som ökar samsyn och minskar fragmentering inom life science-sektorn i Sverige. Vi minskar risken för att lokala eller regionala aktörer arbetar med samma sak utan att veta om varandra.

Vi har samarbete med flera andra strategiska innovationsprogram, både när det gäller specifika insatser och programgenomgripande områden som Agenda 2030, jämställdhet, internationalisering och kommunikation. Swelife har även kontinuerlig dialog med Life science-kontoret för att på bästa sätt bidra till den nationella strategin för life science.

### Exempel

- Swelife har bidragit till nationell kraftsamling kring bland annat Prevention barnfetma, ATMP (cell och genterapier) och Frisk-Risk-Sjuk-modellen.
- Swelife har ökat patientsamverkan i projekten genom insatser och kriterier i våra utlysningar
- Swelife har initierat dialog kring gemensam datahantering för precisionsmedicin mellan Genomic Medicine Sweden, Biobank Sverige och ATMP-Sweden
- Samverkan mellan akademi, näringsliv och hälso- och sjukvård för snabbare implementering av innovationer i hälso- och sjukvården genom Siish.

## Skalbarhet

Det finns många goda idéer i Sverige, men tyvärr är det ofta svårt att få bredare spridning av dem. Det kan innebära både förseningar i tillgänglighet och risk för dubbelarbete i liknande insatser på grund av bristande kännedom. En anledning till detta är att lösningar alltför ofta utvecklas för lokala behov, med ofullständig samordning av data, med otillräcklig förberedelse för att kunna införa innovationen på bred front eller med alltför liten medverkan av behovsägaren. Svenska företag med innovativa produkter och tjänster kan få svårare att hävda sig internationellt om de inte ens säljer i hemlandet – det är alltså direkt tillväxthämmande, förutom att patienter går miste om bästa möjliga värdeskapande vård, behandling och förebyggande insatser.

För att få mesta möjliga effekt och värde av de skattemedel som Swelife investerar i projekten, och säkerställa projektens skalbarhet har vi tagit fram kriterier för våra strategiska projekt. Alla projekt kan inte följa alla kriterier, eftersom projekten är så olika varandra, men vi ser att ju fler kriterier ett projekt kan uppfylla, desto mer sannolik är dess framgång, räknat i vidarefinansiering eller implementering och användning.

Med skalbar menar vi att en lösning är generisk eller att stora delar är återanvändbara och kan användas i samma eller likartade sammanhang.

Enligt Swelife ska strategiska projekt som får Swelifes stöd:

- > ha ett tydligt nationellt fokus
- > vara systemförändrande *eller* skapa förutsättningar för systemförändring
- > samverka med relevanta insatser eller intressentgrupper för att undvika dubbelarbete
- > involvera minst två parter från minst två olika sektorer (akademi, näringsliv, hälso- och sjukvård, idéburen sektor etc.) om inte särskilda omständigheter inte medger detta.
- > syfta till ökad samverkan mellan invånare (patient), hälso- och sjukvård, akademi och näringsliv
- > vara förankrade för att möjliggöra nationellt införande, dvs ha en planerad mottagare av resultatet och en plan för införande, ägande, drift, vidareutveckling och kunskapsbyggande för att säkerställa att resultatet av projektet kan användas och komma till nytta i hela landet
- > drivas i ett icke-kommersiellt syfte; resultat och lärdomar görs öppet tillgängliga

Om inte särskilda omständigheter föreligger, skall projekten även

- > optimera användningen av hälsodata
- > ha en plan för internationella samarbeten

Projekt som syftar till implementering i offentlig verksamhet ska inkludera minst två regioner eller minst två kommuner från olika regioner i projektet.

## Exempel

- Swelife har, i samarbete med Vinnova och Medtech4Health, tillsett att patientorganisationer kan ingå som formella projektparter och erhålla finansiering i samverkansprojekt
- Swelife har inom Sweper-projektet tagit fram maskinläsbara lexikon som sedan använts i bland annat IPÖ-patientöversikten som nu använts av över 115 000 patienter.
- Sjukvårdsintegrerad biobanking, SIB, har implementerats från 10 till 30 sjukhus runt om i Sverige.
- Flera av våra finansierade innovationsprojekt har skalats nationellt, bland annat AsthmaTuner.

## Finansiellt stöd

Swelife har under programmet använt två huvudsakliga typer av verktyg för finansiellt stöd: *utlysningar* och *enskilda (strategiska) projekt*. Swelife har grupperat insatsformerna i innovationsprojekt som erhållit finansiering via utlysningar, och strategiska projekt som är enskilda projekt.

Innovationsprojekt syftar till att snabba på affärsutveckling och kommersialisering samt bidra till att öka sektorns tillväxt.

Strategiska projekt syftar till systemtransformation genom förändrade arbetssätt och förbättrade förutsättningar för forskning och innovation för många parter. Strategiska projekt har inte kommersiella ändamål.

Swelife erbjuder även *andra finansieringsverktyg*. Bland annat utvecklar vi vår finansiering för internationell uppväxling som syftar till att erbjuda aktörer som har, eller har haft, projekt finansierade av Swelife att söka planeringsbidrag för uppväxling av sina projekt genom EU eller andra internationella finansieringskällor. Planeringsbidraget kan användas för att skriva ansökningar, skapa och vidareutveckla konsortier och genomföra andra aktiviteter som syftar till att möjliggöra finansiering av fortsatt arbete baserat på aktiviteter och resultat från Swelife-finansierade projekt.

## Exempel

- Swelife har finansierat nästan 190 projekt med 250 Mkr. Mer information om dessa finns på hemsidan
- Swelife har erbjudit verifieringsmedel till SMEs via nationellt samverkande inkubatorer
- Swelife har accelererat uppstarten av Testa Center genom att tillgängliggöra projektmedel för användning av infrastrukturen
- Swelife har tillhandahållit medel för internationell uppväxling för strategiska projekt som ansökt om internationell finansiering

# Programövergripande arbete

## Agenda 2030

Swelife arbetar med de globala målen för att säkerställa att programmet bidrar till Agenda 2030. Swelifes förhållningssätt är att bygga vidare på och sprida det som redan är gjort och att verka tillsammans med och genom andra. Vi säkerställer att Agenda 2030 inte är något vi passivt måste förhålla oss till utan blir en värdeskapande förutsättning för utveckling och innovation inom life science området.

Agenda 2030 har totalt 17 mål, och Swelife har beslutat att fokusera på följande mål:

- > Mål 3: Hälsa och välbefinnande
- > Mål 5: Jämställdhet
- > Mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- > Mål 10: Minskad ojämlikhet
- > Mål 17: Genomförande och globalt partnerskap

## Omvärldsbevakning

Swelifes styrelse har en bred sammansättning av ledamöter från aktörer som representerar stora delar av life science ekosystemet. Dessa ledamöter har mycket omfattande nätverk, både nationella och internationella. Styrelsen är viktig i omvärldsbevakningen, där vi delger varandra trendspaningar, informerar varandra om initiativ, projekt och samarbeten samt om de luckor, brister eller hinder där Swelife skulle kunna bidra och ta en aktiv roll.

Programkontoret har en kontinuerlig dialog med relevanta nationella och internationella aktörer som underlag till programmets strategiarbete, verksamhetsutveckling och projektstöd. Bland annat bevakar vi nya internationella trender som kan ha betydelse för befintliga strategiska projekt och för inriktningen på framtida strategiska projekt.

Programkontoret gör veckovisa omvärldsbevakningar i form av en redigerad ”mediespaning”. Spaningen är tillgänglig för alla som är intresserade och skickas i dagsläget ut till ett hundratal prenumeranter. <https://swelife.se/prenumerera/>

## Internationalisering

Ökad globalisering av forskning och innovation medför att life science-ekosystem i små länder som Sverige är beroende av internationell samverkan för att bibehålla eller stärka sin konkurrenskraft. Samutveckling med internationella aktörer redan i tidiga utvecklingsfaser ökar ofta möjligheterna för nationell och internationell implementering.

Swelife-finansierade insatser ska möjliggöra för svenska projekt att ta del av internationella nyckelkunskaper, teknologier och finansiering. Därigenom stärker Swelife Sveriges roll i utvecklingen av framtidens life science internationellt.

Swelife initierar inte egna insatser på områden där befintliga aktörer redan arbetar/har uppdrag. Vid behov slussar Swelife därför vidare projekt till lämpliga stödaktörer, exempelvis EUSME-kontoret (EIC Accelerator, Fast Track to Innovation, Eurostars), EIT Health och Business Sweden.

Swelife samarbetar med Vinnova, Life science-kontoret och andra myndigheter om samverkan med länder som Sverige har ingått forsknings- och innovationspartnerskap med på nationell nivå, när detta skapar värde för Swelifes projektportfölj.

Swelife stöttar bland annat projekt i portföljen genom att matcha deras behov mot satsningar i de länder som Sverige har ingått forsknings- och innovationspartnerskap med och har även ett stort fokus på de europeiska ramprogrammen. Swelifes internationaliseringsarbete främjar därför bland annat ett ökat deltagande i Horisont Europa och vi arbetar för att fler Swelife-finansierade



projekt ska söka till och delta i Horisont Europa och andra internationella forsknings- och innovations-program.

För att säkerställa att internationaliseringsaspekter uppmärksammas redan i tidiga utvecklingsfaser, både i innovationsprojekt och i strategiska projekt, ställer Swelife krav på att nya projekt beskriver internationaliseringsaspekter redan i projektansökan.



*Swelife har bidragit till Sveriges och Vinnovas satsning på samverkan med Brasilien. Här presenterar Swelifes Lars Lindsköld på ett möte med representanter från Brasilien 2019. Även Åsa Wallin och Heather Marshall-Heyman deltog. Samverkan har bland annat resulterat i att ett brasilianskt lag deltog i Swelifes projekt Prevention barnfetmas hackathon år 2021.*

## Kommunikation

Swelifes kommunikationsarbete koordineras av den strategiska kommunikationsstrategen, men genomförs av hela programkontoret.

Kommunikationen ska skapa mening och på så sätt skapa engagemang. Det gör vi genom att

- > visa på tydliga processer
- > berätta om framgångar men också utmaningar
- > visualisera kortsiktiga vinster och framgångar på väg till ett långsiktigt mål.

Vi ska också ha ordning och reda så att material och uppgifter blir enkla att hitta. På så sätt skapar vi förtroende för Swelife och gör det enklare för våra intressenter att genomföra sina uppgifter.

Swelife har en kommunikationsplattform som i detalj beskriver Swelifes kommunikationsarbete.

Det går att följa Swelifes arbete exempelvis genom att prenumerera på nyhetsbrev och att "gilla" i sociala medier. <https://swelife.se/prenumerera/>